

Sygn. akt: I C 507/23 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2024 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	p.o. protokolanta sądowego Alicja Sas

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2024 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko J. B.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego J. B. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 8.923,86 zł (osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia trzy złote osiemdziesiąt sześć groszy) z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 11 maja 2023 roku do dnia zapłaty,
- oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- zasądza od pozwanego J. B. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2.724,03 zł (dwa tysiące siedemset dwadzieścia cztery złote trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,
- wyroкови nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 507/23

UZASADNIENIE

Powód – (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie w postępowaniu nakazowym od pozwanego J. B. kwoty 15.083,86 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 11 maja 2023 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, że roszczenie dochodzone pozwem powstało w związku z umową zawartą z konsumentem. Pozwany poprzez podpisanie weksla dnia 27 września 2022 roku zobowiązał się do zapłaty w dniu 10 maja 2023 roku kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 15.783,86 złotych. W związku z powyższym w dniu 10 kwietnia 2023 roku powód wezwał pozwanego do wykupu weksla. Strona pozwana po wypowiedzeniu umowy pożyczki wpłaciła na konto powoda kwotę 700 zł.

Powód wyjaśnił, że weksel został wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej przez (...) SA na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 27 września 2022 roku. Na dochodzoną pozwem należność składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki oraz należne maksymalne odsetki za opóźnienie liczone zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c. za każdy dzień opóźnienia w płatności każdej z rat. Powód podkreślił, że pozwany podpisując własnoręcznie kalendarz spłat, znał doskonale wysokość swojego zobowiązania i termin spłaty. Granice wypełnienia weksla określa deklaracja wekslowa załączona do pozwu, którą pozwany również podpisał.

Powód wskazał, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 11 maja 2023 roku., a ponadto pozwany uznał roszczenie powoda w całości w dniu 16 maja 2023 r. poprzez złożenie oświadczenia o uznaniu długu.

Na rozprawie w dniu 5 czerwca 2024 roku pozwany nie stawiał się i nie złożył w niniejszej sprawie żadnych wyjaśnień ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

W dniu 5 czerwca 2024 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie wydał w sprawie wyrok zaoczny, w którym w części uwzględnił powództwo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 września 2022 roku pozwany J. B. zawarł z powodem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na podstawie ww. umowy, pożyczkodawca na wniosek pożyczkobiorcy udzielił pożyczki gotówkowej w wysokości 13.000 złotych, na którą składała się całkowita kwota pożyczki, czyli suma wszystkich środków pieniężnych, nieobjmujących kredytowanych kosztów pożyczki, które pożyczkodawca udostępnił pożyczkobiorcy na podstawie umowy w wysokości 6500,00 złotych oraz kredytowane koszty pożyczki, czyli kwotę pieniężną wynoszącą 6500,00 złotych, która miała zostać przeznaczona na zapłatę kosztów należnych w dniu zawarcia umowy, o których mowa w pkt 1.4 umowy. Koszty związane z udzieleniem pożyczki pożyczkodawcy obejmowały opłatę przygotowawczą w wysokości 340,00 złotych, prowizję pośrednika finansowego w wysokości 438 zł. i wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 5.722 złotych. Całkowity koszt pożyczki, czyli wszelkie koszty które pożyczkobiorca był zobowiązany ponieść w związku z umową wyniosły kwotę 11.032 złotych, natomiast całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę wyniosła kwotę 17.532 złotych.

Pozwany zobowiązał się spłacić pożyczkę w 36 miesięcznych równych ratach, każda w wysokości 487,00 złotych, zgodnie z harmonogramem spłat stanowiącym załącznik numer 1 do umowy, na rachunek pożyczkodawcy.

bezsporne, ponadto dowód z innych wniosków dowodowych: kserokopia pożyczki z wraz z harmonogramem spłat k. 4 – 7,.

Zabezpieczeniem pożyczki był weksel własny in blanco nie na zlecenie, którego ważność strony określiły w umowie do momentu spłaty zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu tej umowy. Integralną częścią przedmiotowej umowy była deklaracja wekslowa, regulująca tryb i terminy upoważniające pożyczkodawcę do wypełnienia weksla.

dowód: deklaracja wekslowa k 11, weksel k. 10

Pozwany zaprzestał wywiązywać się z ciążącego na nim zobowiązania i nie spłacał rat pożyczki zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat. Powód pismem z dnia 13 marca 2023 roku wezwał pozwanego do zapłaty zaległych rat pożyczki w łącznej wysokości 661 zł. pod rygorem wypowiedzenia umowy, a pismem z dnia 11 kwietnia 2023 r. wypowiedział umowę z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia oraz wezwał do wykupu weksla.

bezsporne, ponadto dowód: pismo k. 8, 12

Pozwany z tytułu zawartej umowy do dnia wypowiedzenia umowy wpłacił na rzecz powoda kwotę łącznie kwotę 1.774 zł., a po wypowiedzeniu umowy kwotę 700 zł.

bezsporne

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zaznaczyć należy, że jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd na mocy art. 339 § 1 k.p.c. wyda wyrok zaoczny, przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W judykaturze utrwalony został pogląd, który nie jest kwestionowany również w nauce, iż przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach. W przypadku stwierdzenia braku podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, Sąd wyrokiem zaocznym oddala powództwo (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, Legalis nr 16294, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, Prok. I Pr. 1999 nr 9, poz. 30, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96, OSNC 1996 nr 7-8, poz. 108).

W niniejszej sprawie pozwany nie stawił się na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę, jak również nie wypowiedział się co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu. Stosownie więc do treści art. 339 § 2 k.p.c. uzasadnione było wydanie wyroku zaocznego. Sąd nie może jednak przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli budzą one wątpliwości. W sformułowaniu art. 339 § 2 k.p.c. mowa jest o przyjęciu za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli „nie budzą one uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy”. Uzasadnione wątpliwości mogą powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie stanu faktycznego sprawy, są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (porównaj: komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński – system Legalis)

Ocena zgodności z prawdą twierdzeń powoda następuje na podstawie materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy. Nie budzi wątpliwości, że obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwią Sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 k.p.c..

Zdaniem Sądu brak było podstaw do ustalenia stanu faktycznego jedynie w oparciu o twierdzenia, które zostały zawarte w uzasadnieniu pozwu, należności dochodzone pozwem dotyczyły umowy pożyczki zawartej z konsumentem.

Powód wywodził swoje roszczenie z weksla, który zabezpieczał wierzytelności związane z zawartą w dniu 27 września 2022 roku umową pożyczki. Roszczenie powstało w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego, występującego jako konsument, z zobowiązania. Podkreślić należy, że powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o weksel i związane z tym unormowania. Według powoda weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkodawca został upoważniony do wypełnienia weksla wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki.

Nadmienić należy, że przedmiotowy weksel był wystawiony przez pozwanego in blanco nie na zlecenie. Na mocy art. 9 Prawa wekslowego wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Nie budzi wątpliwości, że

wręczeniu weksla in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksla. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksla jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksla in blanco. Z brzmienia ww. art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron. Jeżeli wystawca wydał weksel in blanco, to tym samym upoważnił otrzymującego weksel do wypełnienia go zgodnie z umową. W wyniku wypełnienia weksla in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksla odpowiada porozumieniu – deklaracji wekslowej (por. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w razie naruszenia uprawnienia do uzupełnienia weksla in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach w jakich tekst weksla jest zgodny z upoważnieniem (por. wyr. SN z 22.6.2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, Nr 4, poz. 59; SN z 1.12.2010 r., I CSK 181/10, L.)

Nie budzi wątpliwości, że w niniejszej sprawie wypełnienie weksla mogło dotyczyć tylko zadłużenia istniejącego w chwili jego wypełnienia wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki. Podkreślić również należy, że pozwany występował jako konsument. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że pozwany posiada status konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c., zaś powódka jest podmiotem zawodowo trudniącym się udzielaniem kredytów konsumenckich, a przedmiotem powództwa roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako konsument. Sąd ma obowiązek zbadać czy w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że Sąd ma obowiązek także w procesie wekslowym z udziałem konsumenta badać stosunek podstawy łączący strony, nawet bez zarzutu strony pozwanej. Nie budzi również wątpliwości, że aby skutecznie dochodzić roszczenia z weksla będącego pierwotnie wekslem in blanco stanowiącym zabezpieczenie innych roszczeń między stronami, konieczne jest przedłożenie zarówno weksla oraz wykazanie, że między stronami istniało porozumienie (deklaracja – umowa - wekslowa), upoważniająca stronę otrzymującą weksel do jego wypełnienia i określające warunki dokonania tej czynności. Powódka jako strona stosunku podstawowego, winna przedstawić deklarację wekslową i wskazać na okoliczności decydujące o jego wypełnieniu zgodnie z zawartą deklaracją. Abstrakcyjność zobowiązania z weksla in blanco między stronami stosunku podstawowego ma bowiem osłabiony charakter i uwzględnia funkcję tego weksla jako formy zabezpieczenia roszczenia ze stosunku podstawowego. Konsekwencje z tego płynące winny być przy tym przestrzegane szczególnie, gdy stroną stosunku podstawowego dającą zabezpieczenie jest konsument. W ocenie Sądu nie budzi aktualnie wątpliwości, że sąd ma obowiązek dokonać kontroli postanowień umowy zawartej z konsumentem, czy nie zawiera ona klauzul abuzywnych (por. wyrok TSUE z dnia 7 listopada 2019 roku w sprawie C-419/18 i C-483/18 ((...)), z dnia 13 września 2018 roku, w sprawie C-176/17 ((...)) oraz z dnia 18 listopada 2018 roku, w sprawie C-632/17 ((...) Bank (...)).

Nie ulega wątpliwości, że dochodzona w niniejszej sprawie wierzytelność wynika z umowy pożyczki zawartej między pozwanym i powodem. Podkreślić należy, że pozwany występował jako konsument, a zarówno normy prawa wspólnotowego chronią praw konsumentów, ale także polski ustawodawca wprowadził szczególną ochronę tej grupy uczestników obrotu cywilnego jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych zapewniając im ochronę przed stosowaniem przez silniejszego przedsiębiorcę, profesjonalnie działającego w obrocie, postanowień kształtujących ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i wywierający szkodliwy wpływ na ich interesy, ustawodawca wprowadził szczególne regulacje prawne chroniące konsumenta. Powyższe wynika zarówno z art. 76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi jak i przepisów ustawowych. **Zgodnie z prawem unijnym TSUE** (por. wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17), Sąd ma obowiązek zbadać czy **w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów.**

Umowy zawarte z konsumentem podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez oferenta. W ramach sądowej kontroli umów należy dokonać oceny, czy określone postanowienie umowne zawiera cechy postanowienia niedozwolonego, a mianowicie czy jest ono niezgodnione indywidualnie z konsumentem i czy kształtuje jego prawa oraz obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współżycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku. Ponadto z istotą pożyczki sprzeczne jest „przeniesienie” na rzecz biorącego pożyczkę sum pieniężnych, których w rzeczywistości nigdy on nie otrzymuje, a które automatycznie zostają zaliczone na poczet związanych z pożyczką kosztów i opłat lub umów dodatkowych. W wyniku tego pożyczkobiorca byłby bowiem zobowiązany do spłaty znacznego zobowiązania, nie otrzymując przy tym na własność żadnych środków pieniężnych. Taką konstrukcję umowy pożyczki należy więc uznać za sprzeczną z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c., jak już powyżej wskazano, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,

rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). W ocenie Sądu powód nie wykazał, że warunki przedmiotowej umowy były uzgadniane indywidualnie. Możliwość zapoznania się przez pożyczkobiorcę z treścią umowy przed jej podpisaniem nie świadczy o tym, że jej postanowienia zostały uzgodnione indywidualnie. Przedmiotowa umowa powstała przez uzupełnienia wzorca, którym posługuje się powód, przez wpisywanie odpowiednich danych dotyczących pozwanego.

Wskazać należy, że obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, dodatkowe koszty pożyczki obejmujące prowizję pośrednika finansowego jak i prowizję pożyczkodawcy zostały określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty ta zostały ustalone w stałej zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwaney jako konsumenta.

W tym miejscu zauważyć należy, iż za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy uznać takie postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu należy stwierdzić, iż zawarte w umowie stron postanowienia dotyczące prowizji stanowią niedozwolone klauzule umowne, przede wszystkim z uwagi na jej wysokość. Zaznaczyć należy, że prowizja stanowi ponad 88 % kwoty udzielonej pożyczki i brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia w tym zakresie. Również brak podstaw do przyznania powodowi kosztów prowizji pośrednika finansowego. W ocenie Sądu opłaty te stanowią dodatkowe wynagrodzenie za udzielenie pożyczki (korzystanie z kapitału), które ma na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. Powód nie wykazał przy

tym w żaden sposób wyliczenia ww. kwot, biorąc pod uwagę całkowitą kwotę pożyczki, tj. 6500 zł kwoty prowizji są całkowicie dowolne i nie wynikają z jakichkolwiek wyliczeń.

W związku z powyższym zapisy umowy dotyczące ww. prowizji pozostają w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego i dobrymi obyczajami, gdyż kształtują obowiązki pozwanego w sposób sprzeczny z ww. zasadami. Za sprzeczne z tymi obyczajami rozumie się zaś działanie, które godzi w równowagę kontraktową stron stosunku umownego. Ta zaś, poprzez wysokość omawianych opłat odniesioną do wysokości samej kwoty wypłaconej pozwanemu, pozostawała w drastyczny sposób zachwiana. Podobnie, naruszającą zasady współzycia społecznego jest także umowa, której treść pozostaje sprzeczna z uczciwością i rzetelnością kupiecką, jak też i taka, która kształtuje wzajemne stosunki między stronami w sposób ewidentnie urągający słuszności (por. Agnieszka Rzetecka-Gil, Kodeks Cywilny. Komentarz. Zobowiązania – część ogólna, LEX/el., 2011).

Zaliczenie do sumy wekslowej znacznie zawyżonego wynagrodzenia prowizyjnego oraz prowizji pośrednika finansowego, stanowiące w rzeczywistości dodatkowe wynagrodzenie pożyczkodawcy, rażąco narusza interesy konsumenta. Nadmienić należy, że prowizja, w tym prowizja pośrednika finansowego, nie stanowi świadczenia głównego. Do essentialia negotii umowy pożyczki zalicza się w orzecznictwie: oznaczenie stron, oznaczenie przedmiotu pożyczki (określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku), a także zobowiązanie się dającego pożyczkę do ich przeniesienia na własność biorącego oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. Wynagrodzenie, w szczególności odsetki kapitałowe, nie stanowią elementu przedmiotowo istotnego umowy pożyczki (K. Osajda Komentarz do art. 720 Kodeksu cywilnego tezy A. 5 i 7 Legalis), por. S.O. w Poznaniu, sygn.. akt II Ca 982/21). Powódka nie wykazała, by prowizja miała na celu pokrycie konkretnych dodatkowych – poza opłatą przygotowawczą – kosztów związanych z realizacją umowy i nie przedstawiła kalkulacji takich kosztów

Nadmienić należy, że pożyczkodawca w kosztach pożyczki uwzględnił również opłatę przygotowawczą w wysokości 340 zł., która nie została zakwestionowana przez Sąd. Podkreślić należy, że pozwany uzyskał kwotę 6500 zł., natomiast całkowity koszt kredytu wyniósł 13.000 zł. Wprawdzie pozaodsetkowe koszty określone w umowie nie naruszają przepisu art. 36 a u.k.k, to jednak brzmienie tego przepisu nie wyłącza ochrony konsumenta, jaką w stosunkach z przedsiębiorcą gwarantuje mu art. 385¹ §1 k.c. oraz art. 58 k.c.. Przepis art. 36 a u.k.k. nie eliminuje bowiem możliwości kontroli postanowień wzorca umowy, które odnoszą się do określonych w nim kosztów, pod kątem skuteczności ich inkorporacji do stosunku prawnego oraz pod względem ich abuzywności (por. T. Czech w M.Pr. Bank.2016.2.52, por. uchwała SN z dnia 26.10.2021 r., III CZP 42/20), nie wyłącza też ich regulacji spod kontroli opartej na brzmieniu art. 58 k.c. Wprowadzenie limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego oznacza, że w razie ustalenia tych kosztów przez kredytodawcę w wysokości przekraczającej maksymalne wartości ustalone na podstawie art. 36a §1 i 2 u.k.k. , konsument będzie zobowiązany do zapłaty kwoty odpowiadającej tym maksymalnym wartościom.

Wobec powyższego Sąd uznał, że roszczenie powoda w zakresie prowizji pożyczkodawcy i prowizji pośrednika finansowego budzą uzasadnione wątpliwości i nie mogą zostać uwzględnione. W związku z powyższym roszczenie co do kwoty 5722 zł i 438 zł. należało oddalić.

Biorąc pod uwagę, że powód domagał się od pozwanego kwoty 15.083,86 zł, uwzględniając fakt, że roszczenie co do ww. kwot dotyczące prowizji jest niezasadne, to tym samym w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.923,86 zł.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Do niezbędnych kosztów po stronie powoda zaliczono uiszczoną opłatę sądową od pozwu w kwocie 1000 zł, 17 zł tytułem opłaty za pełnomocnictwo oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600,00 zł, co łącznie dało kwotę 4.617 zł. Przyjmując, iż powód wygrał w 59 %, zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.724,03 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności. Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd nadał wydanemu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.